

College van Burgemeester en Wethouders
van de Gemeente Barneveld
Raadhuisplein 2
3771 ER Barneveld
H.vanSteden@barneveld.nl

Barneveld, 7 maart 2017

Ons kenmerk: <440094/VvV/2017_275>
Beconnummer: 123705

Betreft: Raadsvoorstel Exploitatie- en besturingsvorm Schaffelaartheater d.d. 14 februari 2017

Geacht College,

Wij schrijven u deze brief in het kader van het voorliggende raadsvoorstel Exploitatie- en besturingsvorm Schaffelaartheater d.d. 14 februari 2017.

Als accountantskantoor zijn wij verantwoordelijk voor het samenstellen van de jaarrekening van het Schaffelaar Theater B.V. Wij willen er duidelijk over zijn dat wij in deze hoedanigheid belang hebben bij het continueren van de huidige besturingsvorm van het Schaffelaar Theater B.V.

Echter, het uitgangspunt van onze gedrags- en beroepsregels is dat een accountant optreedt in het algemeen belang en daarin zijn verantwoordelijkheid neemt. En het is vanuit deze vertrouwensfunctie voor het maatschappelijk verkeer dat wij ons genoodzaakt voelen de aandacht te vestigen op een aantal belangwekkende zaken uit het Raadsvoorstel van 14 februari 2017.

In de basis is het een goede zaak dat in het kader van de vaststelling van de subsidie voor komende vier boekjaren wordt gestreefd naar een financieel gezond theater, met een in de tijd afnemende financiële bijdrage in de exploitatie, een beheerst risico, een verbreding van de theaterfuncties in het kader van sociale cohesie een plek voor vrijwilligers en lokale borging. Uitbesteding van de exploitatie aan een commerciële partij kan hierbij een goede optie zijn.

Maar om dit vast te kunnen stellen, achten wij het van groot belang dat conclusies worden getrokken op basis van goed onderbouwde argumenten en gefundeerd cijfermateriaal. Beiden onderbreken in het huidige raadsvoorstel onzes inziens echter op essentiële punten. Ons standpunt lichten wij u onderstaand nader toe.

1. Voorstel tot afbouw van de subsidie naar € 250.000 in theaterseizoen 2020/2021

Het voorstel tot afbouw van de theatersubsidie naar € 250.000 in 2020/2021 is gebaseerd op het aanbod van Coulissen B.V.

In de eerste plaats wordt onder punt 5 van het raadsvoorstel een zeer belangrijke kanttekening geplaatst. Hieruit blijkt dat nog allerm minst zeker is dat Coulissen B.V. een financieel gezonde exploitatie kan draaien met een subsidie ter grootte van € 250.000.

Een relevante vraag is dan ook wat de gevolgen zijn als uit het nog uit te voeren due diligence onderzoek blijkt dat er binnen het Schaffelaar Theater B.V. wél zaken zijn *'die afwijken van een gewone exploitatie van een theater'*? Wat zijn in dat geval de consequenties voor de hoogte van de subsidie? En wat betekent dit voor de eventuele overdracht van activiteiten? Hierop is in het huidige raadsvoorstel geen antwoord te vinden.

Alleen hierin schuilt onzes inziens al te veel onduidelijkheid en onzekerheid om de voorgestelde afbouw van de subsidie vast te kunnen stellen. Bovendien staat dit nog los van het onder punt 2 van deze brief gememoreerd gebrek aan financiële onderbouwing door Coulissen B.V.

In de tweede plaats hebben in het recente verleden reeds meerdere onderzoeken plaatsgevonden, waaruit blijkt dat een jaarlijkse subsidie van € 250.000 onrealistisch is. Zo adviseerde LAGroup de gemeente Barneveld op basis van haar onderzoek om de jaarlijkse financiële exploitatiebijdrage aanzienlijk en structureel te verhogen met minimaal € 150.000 (naar € 400.000, red).

Onderzoeksbureau Langedijk SWO constateerde begin 2016 een wisselend succes bij commerciële exploitatie. Hierbij achten wij het van belang om te vermelden dat beide theaters uit dit onderzoek alwaar een commerciële exploitatie succesvol is gebleken, een jaarlijkse subsidie ontvangen van € 500.000. Additioneel zijn de huurpenningen in Middelburg volledig gesubsidieerd. Overigens duidt de aanwezigheid van een post goodwill bij theater Het Spant! te Bussum op de overname van een winstgevende exploitatie aldaar. Beide voorbeelden zijn dan ook niet te vergelijken met de situatie bij het Schaffelaartheater.

Op basis van vorenstaande concluderen wij dat het op basis van de beschikbare gegevens onmogelijk is om vast te kunnen stellen dat een afbouw van de theatersubsidie naar € 250.000 in 2020/2021 realistisch c.q. haalbaar is. Desondanks is het hele raadsvoorstel op deze afbouw gebaseerd. Dit baart ons grote zorgen.

2. Gebrek aan financiële onderbouwing voorstel

Het raadsvoorstel steunt op het Langedijk SWO-rapport ‘Onderzoek Schaffelaartheater Barneveld’ en het hieraan gekoppelde ‘Rapport vergelijking exploitatie Schaffelaartheater’ door BDO Advisory.

In de managementsamenvatting door BDO Advisory valt het volgende op;

“Het maken van een vergelijking tussen de aangeleverde meerjarenramingen is complex gebleken. Hoe de exploitatie van het Schaffelaartheater eruit komt te zien indien Coulissen B.V. het zou exploiteren, is op basis van de summere cijfers niet goed inzichtelijk te maken.”

BDO Advisory gebruikt met betrekking tot de cijfers van Coulissen B.V. in haar rapport veelvuldig termen als ‘ontbreekt inzicht’, ‘waardoor wij niet nader kunnen verklaren’, ‘geen inzicht gegeven’, ‘niet exact in te schatten’, ‘diepgaande analyse niet te maken’, ‘risico voor de organisatie, niet te kwantificeren’ en ‘geen inzicht verkregen’.

Aanleiding hiervan is het feit dat Coulissen B.V. aangeeft in deze fase haar bedrijfsmodel niet prijs te willen geven. Hierdoor ontbreekt een gedegen onderbouwing van de gepresenteerde meerjarenbegroting. Deze onderbouwing is echter essentieel om te kunnen beoordelen of afbouw van de subsidie naar € 250.000 binnen haar businesscase reëel is.

Nu niet goed inzichtelijk is te maken of de meerjarenbegroting van Coulissen B.V. reëel is, ontbreekt de financiële basis voor de in het raadsvoorstel gevraagde beslissingen.

3. Haalbaarheid meerjarenbegroting

Nu een gedegen onderbouwing vooralsnog ontbreekt, rest nog slechts de mogelijkheid om op basis van ervaringscijfers en professional judgement de gepresenteerde meerjarenbegroting van Coulissen B.V. te toetsen. Hieruit komt het volgende naar voren;

a. Personeel

Volgens een voorzichtige schatting van Langedijk SWO werken er bij het Schaffelaartheater ongeveer 8 fte aan vrijwilligers per jaar. Een grote meerderheid van deze vrijwilligers gaf aan haar werk te willen beëindigen indien Coulissen B.V. de exploitatie overneemt (pagina 13.).

Coulissen B.V. geeft aan dat haar businesscase niet is gebaseerd op de inzet van vrijwilligers. Dat betekent dat zij het verlies aan vrijwilligers compenseert door betaalde krachten, ofwel de werkzaamheden niet meer laat uitvoeren.

Echter, volgens hetzelfde rapport ligt het aantal betaalde fte's op termijn bij beide exploitanten *gelijk* (6,7). Coulissen B.V. geeft aan het huidige personeel met bestaande anciënniteit en salarishuis over te nemen.

BDO Advisory merkt op dat Coulissen B.V. hen geen inzicht heeft gegeven in de hoogte van de doorbelasting van de Back Office, alsmede waar deze zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

Ondanks dit alles geeft Coulissen B.V. in haar meerjarenbegroting aan dat de personeelskosten op termijn € 100.000 *lager* ligt dan bij de meerjarenbegroting van de huidige exploitant. Onduidelijk is hoe dit gerealiseerd kan worden.

b. Omzet/brutomarge

De omzet ligt in de meerjarenbegroting van Coulissen B.V. op hetzelfde niveau als in de meerjarenbegroting van het Schaffelaartheater. Coulissen B.V. heeft echter aan in haar exploitatie géén rekening te houden met sponsorinkomsten. Het wegvallen van deze post zou een daling in omzet en resultaat moeten veroorzaken. Desondanks laat de begroting van Coulissen B.V. dit niet zien.

Coulissen behaalt haar resultaten in Het Spant! met name als gevolg van een grote hoeveelheid congressen. Het aantal congressen is afhankelijk van de geschiktheid van een pand en de mate van concurrentie in de regio.

Is in dit kader onderzocht wat de invloed is van de komst van de Midden Nederland Hallen op de verhuurmogelijkheden van het theater?

Daarnaast wordt in het raadsvoorstel aangegeven dat enkele impresariaten geen zaken zouden willen doen met Coulissen B.V. Aanleiding hiervoor zou 'de zakelijke opstelling van Coulissen ten aanzien van de verdeling van de opbrengsten uit de kaartverkoop en de verdeling van het risico van onverkochte stoelen' zijn.

Een logisch gevolg hiervan zou zijn dat de brutomarge in de meerjarenbegroting van Coulissen B.V. significant beter is dan bij de huidige exploitatie. Hiervan is echter geen sprake.

c. Overige bedrijfskosten

Het Schaffelaartheater rekent met in totaliteit € 115.000 aan reorganisatiekosten. Coulissen B.V. zegt hiervoor een post 'onvoorzien' te hebben opgenomen, maar geeft niet aan hoeveel en waar deze post in haar cijfers is opgenomen.

Bovendien constateert LAGroup naar aanleiding van haar onderzoek dat het Schaffelaartheater;

- qua financieel resultaat op professionele theatervoorstellingen presteert als een groter theater
- een lager aantal fte's heeft dan de benchmarktheaters
- als gevolg van de bevolkingssamenstelling van Barneveld minder kan scoren op benutting van de faciliteit en bezetting

De vraag is dan ook legitiem of de besparing die Coulissen B.V. bij Het Spant! in Bussum heeft weten te realiseren, bij dit theater realiseerbaar zijn.

Zowel qua verkoopaantallen, als inkoopvoordelen, als verdere reductie van de bedrijfskosten. Deze besparing is echter wel nodig om een financieel verantwoorde bedrijfsvoering te kunnen realiseren met een subsidie van € 250.000 op jaarbasis.

Ook op dit punt achten wij het, zonder een nadere onderbouwing van deze punten, niet mogelijk om de in het voorliggende raadsvoorstel gevraagde beslissingen te nemen.

4. Financiële garanties

De financiële garantie lijkt een zwaarwegende factor bij de te nemen beslissingen. In dit kader is de financiële positie van Coulissen B.V. een belangrijke. Er wordt immers gesteld dat Coulissen B.V. geen beroep op de gemeente zal doen wanneer zich tekorten in de exploitatie van het theater voordoen.

Op basis van de beschikbare gegevens constateren wij dat er vrijwel geen verschil is tussen de garanties en risico's bij de huidige exploitant en bij Coulissen B.V. Onderstaand lichten wij dit toe.

Afgaand op de beoogde nieuwe structuur wordt door Coulissen B.V. een nieuwe entiteit (bv) opgericht, te weten Theaterexploitatie Coulissen B.V. (BDO Advisory, pagina 21). Derhalve vindt bij Coulissen B.V. de exploitatie plaats vanuit een besloten vennootschap (bv), evenals bij de huidige exploitant.

De liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de verbonden partijen is slechts relevant voor zover deze positie slecht is. Immers, in dat geval kunnen deze verbonden partijen Theaterexploitatie Coulissen B.V. onderdeel maken van een eventueel faillissement. Iets wat bij de huidige exploitant onmogelijk is.

Een positieve liquiditeits- en solvabiliteitspositie lijkt volgens het onderzoeksrapport van BDO Advisory niet van invloed te zijn op de positie van de nieuwe exploitatie-bv. Zij vermelden in hun rapport onder 'waarborgen en garanties' (pagina 8) hierover het volgende;

"Coulissen B.V. is een private partij. Dit betekent dat zij een onderneming, in dit geval het Schaffelaartheater, (willen) exploiteren met als doel hieruit winst te generen. Tegenvallende resultaten kunnen acceptabel zijn als ze tijdelijk van aard zijn en er verwacht wordt dat er op lange termijn positieve resultaten behaald kunnen worden. De bestuurders van Coulissen B.V. geven vooralsnog aan geen verdere garanties te verstrekken vanuit de persoonlijke holdings."

De vraag is dan ook welke actie Coulissen B.V. onderneemt indien de tegenvallende resultaten niet tijdelijk van aard zijn. BDO Advisory verwoordt dit als volgt: *"In het geval van exploitatie door Coulissen B.V., hoeft een tegenvallende exploitatie niet te leiden tot een grotere subsidievraag."*

Maar deze mogelijkheid is niet uit te sluiten.

Het uitblijven van garanties vanuit de persoonlijke holdings ofwel het uitblijven van een hogere subsidie in geval van structurele verliezen, leidt ook bij Theaterexploitatie Coulissen B.V. tot een faillissement.

5. Vertraging in de besluitvorming

Voorts merken wij op dat zowel de huidige exploitant als een eventuele nieuwe exploitant niet gebaat is bij een verdere vertraging in de besluitvorming. De onduidelijkheid die hiermee gepaard gaat, trekt een zware wissel op de organisatie, de medewerkers en de Barneveldse samenleving.

Dit heeft tot gevolg dat de aandacht onvoldoende besteed kan worden aan de organisatie zelf en de organisatie bovendien met extra kosten geconfronteerd wordt. Dit wordt onderbouwd door het memo van het College van B&W 'Rapportage Schaffelaartheater periode 1 juli 2016 t/m 31 december 2016'. Hierin wordt gemeld dat de aangeleverde financiële resultaten niet in lijn zijn met de meerjarenbegroting die het bestuur heeft ingediend, waarin een ombuiging m.b.t. het subsidie wordt voorgesteld tot € 375.000 in het theaterseizoen 2020/2021.

Het doet het huidige bestuur, de directie en de medewerkers onvoldoende recht deze nuance niet in voornoemd memo aan te brengen.

Wij vertrouwen erop u middels dit schrijven een waardevolle inhoudelijk aanvulling en nuance te hebben kunnen aanrijken. Wij verzoeken u onze bevindingen mee te nemen in uw afwegingen bij het nemen van de juiste beslissing. Een beslissing die recht doet aan alle voorliggende feiten en goed onderbouwde argumenten en niet op onderbuikgevoelens.

Indien u naar aanleiding van dit schrijven nog vragen of opmerkingen heeft, dan zijn wij gaarne bereid tot het verstrekken van een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,
Onderweegs & De Groot
Accountants | Adviseurs

G. Hendriksen
Accountant-administratieconsulent

Van: V. (Vincent) van Veldhuizen [mailto:V.van.Veldhuizen@odg-accountants.nl]
Verzonden: dinsdag 7 maart 2017 13:15
Aan: Steden, Erik van
Onderwerp: Ingekomen stuk commissievergadering 07.03.2017

Geachte heer Van Steden,

Bijgaand doen wij u de brief toekomen die wij gisteren naar alle fractievoorzitters en hun fractie hebben verzonden. Wij verzoeken u de brief als ingekomen stuk te behandelen.

Wij danken u hartelijk voor uw medewerking.

Met vriendelijke groeten,
V. (Vincent) van Veldhuizen
Partner

Burgemeester Kuntzelaan 29, 3771 EP Barneveld
Tel. 0342- 420270
www.odg-accountants.nl

|